

Els treballs i els solatges

MANEL GARCIA GRAU

POESIA

Antoni Prats, *Solatges* (Antologia, 1980-2000). Introducció de Tomàs Llopis. Editorial 7imig. València, 2002.

Manel Alonso i Català, *Les hores rehabilitades* (Antologia, 1986-2002). Introducció i selecció de J.V. Frechina. Edicions Brosquil. València, 2002.

Quan un poeta decideix publicar la seua poesia reunida –o quan algú en fa la selecció– és perquè, d'alguna manera, vol respondre, tal com esmenta el professor i poeta Tomàs Llopis al pròleg de *Solatges*, a una mena de necessitat personal “de fer balanç, d'acotar el temps transcorregut entre el primer i el darrer textos reportats”. És aquesta, sincerament, una tasca, que ben sovint el lector –l'estudiant, l'estudiós o el crític– agraeix perquè permet fer una mirada retrospectiva d'una obra que a vegades és difícil de trobar a les llibreries. Una dificultat que rau, sobretot, en les conegudes mancances de distribució de la poesia, des dels anys vuitanta fins fa relativament ben poc, per tot el domini de llengua catalana.

Totes dues antologies fan tot un balanç que, en el cas, d'Antoni Prats (Sueca, 1946), reuneix una producció bastida durant vint anys i sis llibres; i, en el cas de Manel Alonso (Puçol, 1962), de quinze anys i catorze llibres. Dos autors de dues generacions i dues maneres ben diferents de concebre i confegir l'ofici poètic. En el cas de Prats, professor ara a Dénia i doctor en filologia amb una tesi recent sobre Salvador Espriu, veiem una trajectòria que s'inicia amb *Epigrammata*, el 1981, amb una adscripció total, tal com explicava el poeta alacantí Joan Valls al proemi de la seua primera edició, a la poesia de tall formalista plena de jocs imatgístics agosarats i durs, fins a *Quadern de Benimàquia* (2000), en què es recull en un registre molt més calm, de tall més simbolista i introspectiu. Entremig, llibres com *Cadells de la desfeta* (1981) i un llarg silenci (motivats sobretot per haver fundat i posat en marxa la magnífica revista de literatura *L'Aiguadolç* durant aquells anys, fins avui) trencat amb l'aparició de poemaris com ara *Dic el teu nom* (1994), *El barranc i els còdols* (1995) i *Vora el silenci* (1999). Una producció poètica que no hauria de ser passada per alt, tant pel que representa no oblidar bons

poetes que no han pogut assolir, pels motius que siguin, una edició en una gran editorial, com pel que fa a la seua qualitat.

Massa sovint tot aquest gruix d'estudiosos –o antologadors– que han sorgit a casa nostra en els darrers anys han oblidat bons poetes mal, o poc, coneguts, com és el seu cas –i el de Bernat Capó, Tomàs Llopis, Carles Mulet i Josep Lluís Abad, per exemple– per una

Prats i Alonso destaquen com a homes d'acció en la difusió de la poesia en català al País Valencià

manca de difusió amb garanties. Així doncs, Prats, per edat, per una banda, no ha entrat dins el còmput de *joves* i, de l'altra, per pur desconeixement dels antòlegs, per viure en una comarca distant dels tres grans nuclis decisoris, no ha entrat en els seus treballs. Dues causes que han causat que Prats no haja tingut la consideració que el poeta es mereix i que són el resultat, si

Ara podem llegir una selecció de la poesia d'Antoni Prats

més no, d'aquesta voràgine editorial a què ens sotmet la ingent –i ben sovint impossible de pair– producció llibretera actual.

La poètica de Manel Alonso, director també d'una revista de literatura, *l'Aljama*, parteix, en canvi, d'uns orígens ben diferents, d'uns pressupòsits i unes dificultats semblants i d'uns resultats poètics molt ben assolits i treballats.

El seu nom apareix en nombroses antologies, reculls, seleccions... Però ben sovint sols el seu nom, i una petita referència biogràfica: no ha estat fins ara, com ben bé diu i es queixa Frechina a la introducció, que l'escriptor de Puçol no ha assolit una projecció editorial digna i rigorosa, fruit sobretot de, per una banda, la seua tasca de narrador; per l'altra, de la seua impagable

tasca com a editor i, en darrer lloc, per l'aconseguit de guardons com ara els de Cartarroja, el de Gorgos, l'Empar de Lanuza i el Samaruc, de l'associació de bibliotecaris, entre molts d'altres. La seua poesia, *rehabilitada* ara de la seua dispersió, respon sobretot a dues constants: primera, la d'un simbolisme de tall intimista, en llibres com ara *Amb els plànols del record* (1994) i *Un gest de la memòria* (1999), i, segona, de poemes de caràcter reivindicatiu i compromès envers la seua terra i la seua –nostra– llengua comuna, a llibres com ara *Oblits, mentides i homenatges* (1998) i *El paisatge seductor* (2001). Una producció que s'ha de tenir, de totes totes, també ben en compte.

Dos autors que han bastit, durant una trajectòria que encara resta sortosament oberta, una obra amb força, recerca i qualitat. Dues veus que, a més, destaquen com a incansables promotors culturals i homes d'acció en la difusió de la poesia en català al País Valencià.

Unes mancances –de distribució, difusió, projecció...– que ara tots dos poetes intenten paliar amb la publicació d'una selecció –no són, doncs, unes *Obres Completes*, sinó d'una tria personal, com les que en el seu dia feren poetes tan importants com ara Lluís Alpera, Joan Navarro, Marc Granel i Ramon Guillem, posem per cas– de tots els seus llibres bastits durant els anys de treballs, paraules i solatges.

Dues antologies, per tant, de dues veus que posen damunt la taula una producció ben digna de ser tinguda en consideració. I dues poètiques a seguir també d'ara endavant.

Garces per perdus

JOAN AGUT

ASSAIG

Lluís Racionero, *Converses amb Pla i Dalí*. Edicions 62. Barcelona, 2002.

Lluís Racionero (la Seu d'Urgell, 1940) és doctor en ciències econòmiques per la Universitat de Barcelona, graduat per l'Escola Superior d'Enginyers i màster en urbanisme per la Universitat de Berkeley, on va viure la revolució cultural del 1968. Al llarg dels anys setanta Racionero va publicar a la premsa de Barcelona i de Madrid articles sobre temes contraculturals i d'orientalisme, alguns dels quals van ser editats posteriorment en forma de llibre. Va debutar com a narrador amb la novel·la *Cercamón* (premi Prudenci Bertrana 1981) i després publicà *La forja de l'exili* (1985), *Raimon o el seny fantàstic* (1986) i *L'últim càtar* (pre-

mi Carlemany 2000). És, així mateix, autor d'una desena de llibres d'assaig editats en castellà i en català. Ha residit durant anys a l'Empordà i actualment exerceix de director de la Biblioteca Nacional, de Madrid.

Converses amb Pla i Dalí és un llibre que reflecteix les trobades entre Racionero i els dos homenots empordanesos a finals dels anys setanta. L'autor explica com va conèixer Josep Pla i Salvador Dalí, i en el llibre fa la “crònica del que tinc a la memòria i també en un dietari que escrivia en aquells anys, en el qual anotava les visites que els feia, i les trobades i converses que tenia amb ells”. L'obra conté, a més de les paraules de l'escriptor i del pintor, les impressions personals que els dos personatges van produir a l'autor així com una bona dosi d'opinions interpretatives sobre l'obra literària de Josep Pla i la producció pictòrica de Salvador Dalí. Pel que fa al perfil humà

dels personatges, el llibre de Racionero no aporta res que no sabéssim. Les paraules que recull l'autor tant de l'un com de l'altre ens sonen molt repetides, fora de la revelació d'alguna anècdota puntual, que té la seva gràcia però que no deixa de ser un acudit. En aquest sentit, qui esperava trobar alguna cosa nova sobre Pla i Dalí té la sensació que li han donat garces per perdus, gat per llebre.

NO DIU RES DE NOU

En el terreny de la interpretació literària de l'obra de Pla, l'autor tampoc no diu res de nou, res que es pugui comparar ni de lluny amb el que han escrit sobre Pla Joan Fuster, Josep M. Castellet i Valentí Puig. Allà on Racionero es mostra més original és quan especula sobre l'obra de Dalí i el seu significat. Són reflexions si més no discutibles, difícils d'avaluar. Per exemple diu de Dalí: “L'actitud vital de Dalí és tan important com la

seua obra, perquè s'hi prefigura el prototipus de l'home postindustrial que les societats opulentes necessiten: artista, científic, imaginatiu i pervers poliform en el bon sentit freudià de la paraula”. “L'aparença leonardesca dels seus dibuixos no és simple atzar, és la coincidència en l'ús de la mecànica, la tècnica i la ciència, com a tema i mitjà. De l'ADN a l'holograma, Dalí va cercar el contacte amb els avenços científics i tècnics per integrar-los en el seu art”.

El llibre es clou amb unes patètiques notes de Dalí, transcrits per Antoni Pichot, recollides els últims dies de la vida del pintor, com aquell que arreplega les restes esparides d'un naufragi.

Converses amb Pla i Dalí és un llibre que dona menys del que promet i que en conjunt es ressent d'una estructura poc clara on la narració i l'assaig, l'anècdota i la memòria s'entremesclen en una mena de calaix de sastre.